

**ናብ ኢድ፡ ነኮምዚ ዶ ዝኸውን መሲሉና፤
እናበሉ ዝሓልፉ ድያ ትምለስ ዘላዛ ሃገር!!**

3ይ ክፋል

ሰላም ኣሕዋት፡ ሰላም ብተኸሊትን ነዊሕ ጉዕዞን ትከላበት ዘለኻ ሰራዊት፡ እስከ ንተሓታተት፡ ህዝብና እንታይ ክሳብ ዝኸውን ኢና ንጽብ ዘለና? ኢሳያስ ንህዝብና የጥፍኦ ከም ዘሎ ዘይርገእ ኤርትራዊ ኣሎ ድዩ ሎሚ? ሎሚኮ ኢሳያስ ህዝብና፡ ንሱሙ ናጽነት ጨቢጦ እናበለ ህይወትካውን ኣብ ኢደይ ኢያ ዘላ፤ ኢዩ ዝብሎ ዘሎ፤ እዛ ሃገርና፤ እናበልና ንምክሓላ ኤርትራና፤ ርኢና ከይንሰእና፤ ዘስግኣሉ ግዜ ኢና በጺሕና ዘለና፤ ኣለኹደ! ንብሃሃል፡ ብናይቶም፣ ኣብ ናይ 1998 ኩናት ዝተቐዘፉ፡ ኣብ ብረኻታት ሰሃራን ዝጠፍኡ፡ ኣብ ባሕሪ ዝጠሓሉን በብመዓልቱ ዝጭወዩን ኣብ ጎዳጉዲ ዝዕበጡን ንብዓቱ ይዛሪዩ ዘሎ፡ ጥፍኣቱ ዘጋድድ እምበር ንብዓቱ ዝሕብስ ኣይረኸበን፡ ብዘይቋርጽ መርድእን ንህን ልቡ ክትኮስ ከሎ ዝቃረብ ብዙሕ ኢዩ፡ ነዚ እናረኣየን እናሰምዐን ዝድቅስ ኤርትራዊ፡ ብደዉ ዝመተ፡ ዝቐብሮ ዝሰኣነዩ ክብሃል ዝክኣል! ዕድል ህዝብና ከፊኡ ግን ዘይስማዕ ይሰምዕ ኣሎ ህዝብና፡ ካብይ ከም ዝነጠቦ እንድዲ!

ቀዳማይን ካልኣይን ክፋል ጽሑፍ፡ ብዙሓት ኤርትራውያን፡ ብፍላይ ተስፋይ ተምነዎን፡ ንዓሰርተ ዓመት ኣባል ሕብእቲ ሰልፊ ዝነበረ የማነ ተኸለገርግስን፡ ህዝብን ሃገርን ንምድሓን ዝፈልጥዎ ሓበረታታት ይገልጹ ስለ ዘለዉ፡ ህዝብና ንቕሓቱ ክብ ክብልን፡ ጸላኢኡ ኣጽናቲ ኢሳያስ ክፈልጥን ስለ ዝኸኣለ ንምምስጋንን፡ ህዝብና ከኣ ዝመሓላለፍ ዘሎ ሓበረታታት፡ ክዝክርን ክጥቀሙሉን ከም ዝግባእ ዝምሕጸንን ኢዩ፡ ካልኣትውን ኣሰርም ስዒቦም ዝፈልጥዎ ብምግላጽ ህዝቦም ንምድሓን ክጽዕሩ ዘተሓሳሱብዩ ክብሃልውን ይክኣል፡ ናዝጊ ክፍሉ፣ ኣነን ኢሳያስን ዝፈጸምናዮ ህዝብና እንተዝፈልጥ ምተጸለለ፤ እናበለ፡ ናይ ክልቲኦም ሚስጢራት ከይገለጸ፡ ምሕላፍ ንህዝቡ ዝኸሕሰሉ ዕድል ከም ዝሓለፎ ክቐጽር ዝከኣል፡ ኢሳያስ ራስኡ ኣብ ዓዱ ሓመድ ኣዳም ከይለብስ ምክልካሉ ግን፡ ገለ ምስጢር ዶኹን ኣምሊቕ! ይኸውን? ዘይብልውን ኣይኮነን፡ ሳልሳይ ከኣ፣ ህዝብና፡ ዝሓለፈ ጌጋታት ካብ ምድጋም ንምድሓንን ዝሕግዙ ሓበረታታት ንህዝቢ ንምግላጽን ንምክኸኻርን፡ ዓቕምን ክእለትን ዘለዎም ለባማትን ምሁራትን ከኣ፡ መጻኢ ዕድል ህዝብና ብሩህ ንምግባርን፡ መንእሰያትና ተቐበልቲ ሕድሪ ክኾኑ ንምህናጽን፡ ሓቢርም፡ ጉጅለ 13 ዘቕረቡዎ ከም ኣብነትን መንቀልን ውጥን ወሲዶም፡ ዝዓበዩን ዝሰፍሑን ትሕዝቶ ዘለዎ መርሓ ግብር ብምሕንጻጽ ንህዝቦም ክምህሩን ክመርሑን ንምዕዳም ዝዓለመ ኢዩ፡

ብግዜ ዓደዩ ዓደዩ! ዓደይ ንመንዩ! ብዙሓት ኤርትራውያን ኣትዮጵያ ወይ ሞት! ዝብሉ ዝነበሩ፡ ኣትዮጵያን ሞትን ምስ ረኸቡ፣ ከምዚዶ ዝኸውን መሲሉና? እናበሉ ብግዕሳ ተበሊዶም ከም ዝሕለፉ ክሳብ ሎሚ ንዝክሮ ሓቂ ኢዩ፡ ሎሚውን ካብ ዝሓለፈ ክመሃሩ ዘይከኣሉ፣ ህግደፍ ወይ ሞት! ዝብሉ፡ ንህዝቦም መጥፍኢ ዶላርን ዩሮን ዘቐብሉ፡ ኣብ ንይላን ዳንኬራን ህግደፍ ውዒሎም ዝሓድሩ ምህላዎም ዘገህን ዘደንጹን ዘሰምብድን ኢዩ፡ ኣብ ቀረባ ግዜ፡ ኢሳያስ ህዝብና ከጽንትን ሃገርና ከዕኑን ከም ዝተዓጥቀ ዝተረድኡ ህግደፍውያን፡ ናብ ልቦም ተመሊሶም ንህዝቦም ክኸሕሱ ዝተላዕሉ ምህላዎም ተስፋ ህዝብና ዘለምልም ኢዩ፡ ኢሳያስ ብዘካይዶ መናውራታት፡ ስነ ልቦና ህዝብና ተሰሊቡ ከም ዘሎ ዝስሓት ኣይኮነን፡ ሓደ ካብ ሳዎ ንሱዳን ዝተሰደ መንእሰይ፣ ሱዳን ምስ በጻሕኩዩ ኣብ ዓለም ሕጊ ከም ዘሎ ዝፈለጥኩ!!! ክብል ዝተሓረቦምን፡ ናይ ካልኣትውን ዝመሳሰልን ዘሰምብድን ብናይ ብሕቲ ራድዮ ዘመሓላለፉዎ መርድእን ዝሰማዕኩም ትዝክሩዎ ትኾኑ።

ዘሰምብድዩ ከአ። ዕድመ መንእሰያት ኤርትራ፣ አብ ሕመዳእታ ዘይብሉ ሃገራዊ አገልግሎት! ይበሊ ከም ዘሎ ዝክሓድ ኣይኮነን። ካብ ወለዶምን ሕብረተሰቦምን ክወርሱዎን ክረኽቡዎን ዝግብኦም ብባእዳውያን ገዛእትን ናይ ውሸጢ ሓንከርትን ስለ ዝተሰብረን ናይ ክልተ ወለዶታት ዕድል ከም ዘጥፍኦን ዘባኸነን ዝክሓድ ኣይኮነን። መንእሰያትና ዘኩርዕ ናይ ጅግንነት ታሪኽ ምውራስ መሰሎም ስለ ዝተበትከን፡ ዘበናዊ ትምህርት ከይረኽቡ ስለ ዝተኸልከሉን፡ ሃገራዊነቶም ይሃስስ ከም ዘሎ ዝሰሓት ኣይኮነን። ሃገር ናይ ምርካብ ሓላፍነት ክቕበል ዝኸእል ወለዶ ክሃንጽ ዘይከኣለ ሕብረተሰብ ከአ ብሩህ መጻኢ ውሑስ ምግባር ከም ዘይክእል ርዱእ ኢዩ። ሎሚ ኢሳያስ አብ ዝሓጸረ ጊዜ ካብ ስልጣኑ ከም ዝእለ ዘበስር ነጋሪት ይስማዕ ኣሎ። ስብሓት ዝመጻካ ኣይትስሓት ከም ዝብሃል ግን፡ ኢሳያስ ምስ ተኣለ፡ ህዝብና ንካልኣይ ጊዜ ብምሓር ታሕንስ ተሳታፊ ግዳይ ተበልጽቲ ከይኸውን ክጥንቀቕ፡ ምናልባትውን ዝግበዩ ግድል መጻኢ ዕድሉ ብሩህ ንኸከውንን፡ ቅነዕን መገዲ ዝሕብር መርሓ ግብር ምሕንጻጽ ኣድላዩን ወሳንን ኢዩ። ብፍላይውን፡ ንህዝብና ካብ ባእዳውያን ገዛእትን፡ ጠላማት ደቂ ሃገርን ዝተመሓላለፈ ክፉእ ጽልዋ ምድሓንን፡ ዝፈጠሩዎ ሃንፍ ምምላእን፡ ጥጡሕ ባይታ ምንጻፍን፡ ንጽባሕ ዘይብሃል ዕማም ከም ዘሎ ምዝንጋዕ ሳዕቤኑ ከቢድ ኢዩ።

ህዝቢ ኤርትራ፡ ንቀይሕ ባሕሪ ዘዋስን ተበሃጊ ዝኾነ ነዊሕ መሬት ስለ ዘለዎ፡ ካብ ወረራ ከም ዘዩዕረፈዩ ታሪኽ ዝምረና። ስለዚዩ ከአ ነብስ ወከፍ ኤርትራዊ አብ ብብዘለዎ ሓላዊ ወሰን ኮይኑ ተዳልዩ ክነብር ዝግደድ ዝነበረ። ሓደጋ ከጋጥም ከሎ ከአ ብቐልጡፍ ንመሉእ ዓዲ ይነግር፣ ሕፋእና! ጎሓላሉ ወሰዱና! ዝሓዝካ ሓዝካ ርዳእ! ተረዳዳእ! እናበለ የእዊ። ዝኣምኖም፣ ብደገዝማቲ፡ ራእሲ፡ ባሕሪ ነጋሽ፡ ደግለላትን ዝፍለጡን፡ መራሕቲ ሃይማኖትን ስለ ዝነበሩዎ ንኣኦም ተኸቲሉ፡ ኩናት ይገጥምን ይሰዕርን ከም ዝነበረዩ ዝፍለጥ። ብሓደ ወገን ንዘበናት ባሕሪ ተሳታፊ ምዃር ዝመጹ፡ ብካልእ ወገን ከአ ወረራ መሳፍንቲ ትግራይን መኪቱ ዝገሕፍ ስለ ዝነበረ፡ ባእዳውያ ጸላእቲ ከይተረፉ፡ ኩናት ክገጥም ከሎ ወራድ መርዓዩ ዝመስል ብማለት ዝመስከሩሉ ጅግና ህዝቢዩ ኔሩ። ክሳብ ሎሚ ነዚ ሓቂዚ ዘዘኻኸር ብዝመሓላለፉዎ ቃላት ዝምህሩ ብዕድመ ዝደፍኡ ወለድን ምሁራትን ኣለዉ ኣብ ኤርትራ። ሎሚውን ጅግንነት ህዝብና፡ አብ ልቢ ነብስ ወከፍ ኤርትራዊ ከም ዘሎን ፈታውን ጸላእን ክፈልጦ ዘለዎ ሓቂ ኢዩ። ዘብራብሮዩ ዝጸበ ዘሎ እንተተባህለውን ምግናን ኣይኮነን። አብ ጊዜ መርዓን፡ ብዓላትን፣ ኩናትን ጭማሪን ምሓዝ፡ ምድባል፡ ምፍካር ከአ ናይ ጅግንነት ህዝብና መርኣያዩ ክብሃል ዝከኣል። ህዝቢ ኤርትራ፡ ስብን መንግስትን ስለ ዝኣምን፡ መንግስቲ ዝተዛረበ ሓቂ ስለ ዝመስሎ፡ በቀሊል ስለ ዝታለልን ዝደናገር፡ ንዘበናት አብ ሓደጋ ዝወድቕ ምኽኒ-ዝፍለጥ። ጸላኢኡ ምስ ፈለጠ ግን ኩናት ገጥሙ ከም ዘይስዓር ታሪኽ ዘረጋግጽ ሓቂ ኢዩ። አብ ካልኣይ ክፋል ብሓደ ኢትዮጵያ ወተሃደር ናብ ኢሳያስ ዝተላእከ ደብዳቤውን ነዚዩ ዘረጋግጽ። ታሪኽ ጅግንነት ህዝብና ዘይፈልጡ ግን፡ ዝተዳኸመን ዝተበታተነን ክከላኸልን ክምክትን ዘይክእል መሲሉ ስለ ዝረኣዮም፡ ብሓይሊ ከምበርክኹዎን ክጥፍኡዎዮም ዝህንደዱ። ሎሚ ከአ፡ ሃንደስቲ ናይ ሓዲሽ ፖለቲካ ሊቃውንቲ! ይቀላቓቑሉ ምህላዎም ዘሕዝንን ዘሰምብድን ኢዩ። ንክባቢና ህዝብታት ዝለኻኸም፡ ናይ ህልቂት ታሪኽ ክደግሙ ዝደናደኑዮም ዝመስሉ። ህዝብና ከአ፡ ብዘይካ ከም ቀደሙ መዓንጥኡ ሸጥ ኣቢሉ ምምካት ካልእ ኣማራጺ የብሉን። ድሉው ንምኽን ናይ ኤርትራዊ ሓጎስ ከም ዘድልዮ ዝሰሓት ኣይኮነን።

ጣልያን ንሃገርና ክኣቱ ዝኸኣለ ከአ፡ ካብ ወረራ መሳፍንቲ ትግራይ ንምክልኻል ዕጥቂ ብምቕራብ ከትሓባበርን ክሕግዝን ከም ዝደሊን፡ ሓላዩ ብምምሳልን፡ ንገለ መራሕቲ ኤርትራ ከእምንን

ከታልልን ስለ ዝኸኣለን፡ መሪሖም ስለ ዘእተወዎ ምዃኑዩ ዝንገር። ቀስ ብቐስ ስልጣኑ ምሰደልደለዩ ንሃገርና ደፊሩ፡ 'ኤርትራ' ብዝብል ስም ግዝኣቱ ምዃና ብ1890 ዝኣወጀ። ህዝብና ታሪኹ ፈሊጡ፡ መሪሖቱ መሪሖ፡ ከይጉሕፎ ስለ ዝሰግኦ ከኣ፡ ንሓምሳ ዓመታት ዝኣክል ታሪኹን መሪሖቱን የጥፋእ ከም ዝነበረዩ ዝፍለጥ። ብእንግሊዝ ተሳዒሩ ካብ ሃገርና ብ1941 ምስ ወጸ፡ ሃገርና ኣብ ትሕቲ እንግሊዥ ግዚያዊ ምምሕዳር ንዓሰርተ ዓመት ጥራይ ከም ዝጸንሑትዩ ዝፍለጥ። ኣብ ሓጺር ግዜ ህዝብና ክምሃርን ክነቕሖን ዝኸኣለ ሕብረተሰብ ክሃንጽ ስለ ዘይከኣለ ከኣ፡ መጻኢ ዕድል ህዝብና ኣብ ሓደጋ ከም ዝወደቐ ሰብ ዕድመ ጸጋታት ዘርከቡ ናይ ቀረባ ታሪኽ ኢዩ። ብሕጽር ዝበለ ከኣ፡ ጎስጓስ ዓደዩ ዓደዩ ምስ ክክመር ከሎ፡ ዝበዝሕ ህዝቢ ናይ ፖለቲካ ንቕሓት ስለ ዘይነበሮ ንመሪሖቱ ምስለነታት ተኸቲሉ ዝመረጹዎ መሪሖ። ሃገርና ብስርዓት ፈደረሽን ምስ ኢትዮጵያ ክትቁረን ምስ ተወሰነ ከኣ፡ ብቀጥታ ኣባለት ባይቶ ዝመረጸ ኣስመራን ባጽዕን ዝነበረ ህዝቢ ጥራይ ኢዩ። ካልእ ብቀጥታ ክመርጽ ዝኸእል ኣይኮነን ተባሂሉ ከካብ ዝነበረሉ ዓዲ ሰለስት ሽምግለ ብምውካል ክመርጽዩ ተወሰኑ። ህዝብና ሰሳን ሾመንተን (68) ኣባላት ዝርከቡዎ ባይቶ መንግስት ኤርትራ ምስ መሰረተ ግን፡ ክሰርሕ ኣይከኣለን። ስርዓት ፈደረሽን ንግለቱ ንዓሰርተ ዓመት ክስሓግ ጸኒሑ፡ ብ1961 ንጉስ ሃይለስላሴ ስለ ዘፍረሱ፡ ህዝቢ ኤርትራ ዝተጋህሰ መሰሉ ንምኸባር ብዘይካ ብረት ዓጢቑ ምቕላስ ካልእ ኣማራጺ ኣይነበሮን። ንሳላሳ ዓመት ደማዊ ኩናት ኣካይዱ፡ ሰፍ ዘይብል ናይ ህይወት መስዋእትን ንዋትን ከፊሉ ብ1991 ናጽነቱ ከም ዝጨበጠን ባንዲርኡውን ኣብ ኣደባባይ ዓለም ከም ዝተሰቐለትንዩ ዝፍለጥ። ህዝብና ብኸመይ ናብዚ ህልውናኡ ዝፈታተን ሓደጋ ወዲቑ? ብኸመይክ ክድሕን ይኸእል? ንዝብል ድቃስ ዝኸልእ ሕቶ ዘዕግብ መልስን ፍታሕን ንምርካብ ኤርትራዊ ቡብዘለዎ ይጽዕር ከም ዝነበረን ዘሎ ዝሰሓት ኣይኮነን። ሓደ ደጋጊሙ ክልዓል ዝጸንሑን ዘሎን ከኣ፣ ስለ ምንታይ ጣልያን ኣብ ካልኣይ ውግእ ዓለም ብእንግሊዝ ተሳዒራ ካብ ሃገርና ምስ ወጸት፡ ሃገርና ከምተን ካልኣት ግዝኣት ጣልያን ዝነበራ ሶማልን ሊብያን ናጻ ክትከውን ዘይከኣለት? ስለ ምንታይ ህዝቢ ሶማልን ሊብያን ድላይ ህዝቢ ከይተሓተ ናጻ ሃገራት ክኾና ከለዎ፡ ህዝቢ ኤርትራ ግን ስለ ምንታይ ቅድሚ መጻኢ ዕድሉ ምውሳን ድላይ ህዝቢ ክፍለጥ ኣለዎ! ተባሂሉን ተወሲኑን? ሳዕቤኑኸ? ንዝብሉ ሕቶታት ምልሲ ንምርካብ ዝጭነቕ ብዙሕ ኢዩ።

ኢሳያስ ቅዋም ከይትግበርን ንመንእሰይ ኤርትራ ንምጽናትን ኣንጻር ወያኔ ዝወልዎ ኩናት ብስምምዕ ደው ምስ በለን ኢዩ ህዝብና ብዛዕባ ዝሓለፈን ዘሎን ሃለዋት ዝብናን ሃገርናን ሓበረታ ክረክብ ዝጀመረ። ጉጅለ 15፣ ኣካይዳና ንመርምር፡ ነመሓይሽ፡ ስልጣን ንህዝቢ ነረክብ፡ ዝብል፡ ንኢሳያስ ዝብድህ ሕቶታት ክቕርቡ ምስ ጀመሩዩ ከበራበር ዝኸኣለ። ናይ ብሕቲ ጋዜጣታታ ንሕቶ ጉጅለ 15 መሰረት ብምግባርን ሓበረታታት ብምውሳኽን ንኣዋርሕ ብምግላጽን፡ ንህዝቢ ከንቅሓ ስለ ዝጀመራዩ ህዝብና፡ ነቂሑ ክትሓታተት ዕድል ዝጀመረ። ጉጅለ 15፡ ኢሳያስውን ከምኣም፣ ብዝተቐበሎ ናይ ሶሺያዊም (ሕብረሰባዊነት) ፍልስፍና ወይ ስነ ሓሳብ ዝጸንዕ፡ ብናይ ሓባር መሪሕነት፡ ኣብ ኣኼባ ፖሊት ቢሮ ብዝውሰን መሰረት ዝምራሕ፡ መንግስቲ ብሓይሊ ምልዋጥ ዘይፈቕድን ለውጢ ብዘተን ብሰላማውን መገዲ ጥራይ ንምፍታሕ ዝጽዕር ስለ ዝመሰሎምን ዝኣመኑዎን፡ ዝተጋዢ ኢዮም ዝመስሉ። ኢሳያስ ስልጣኑ ንምሕላው ወላ ምስ ሰይጣን ከም ዝሰርሕ ከይፈለጡ ተጻዊቱሎም። ብሕብረሰባዊነት ዝምራሕ መንግስቲዩ ይብል ከም ዘይነበረ፡ ውሑዳት ኣብ ሓላፍነት ስለ ዘይነበሩ ዝፈልጡዎ ዘይብሎም ሃሱታት ኣኪቡ ተራ ዕልዋ መንግስቲ ኣካይዱ፡ ንጉጅለ 15 ጨውዩ፡ ዝኸፍኦ ዕሉል ኣጽናቲ ህዝቢ ኮይኑ። ንኣዳለውቲ ናይ ብሕቲ ጋዜጣታታት ቀፊዱዎም። ህዝብና ብጉዳዩ ንምዝታይን ምንቃሕን ተኸፊቱ ዝነበረ ማዕጸ

ረገጡዎ። ናይ ሓበረታ ምርካብን ምንቃሕን ዕድል ህዝብና ክቆጺ ጽዒሩ። ጅግና ወዲ ዓሊ፣ ካብ ርሑቕ ተላዒሊ፣ ምስ ታንኩ ፎርቶ ደይቡ፣ እሱራት ይፈትሑ! ቅዋም ይተግበር! ክብል ንደቓይቕ ዘሕለፎ ህጹጽ ጸዋዒት ምስመሓላልፈ ግን፣ ኣብ ውሽጥን ወጻኝን፣ ርእሱ ኣድኒኑ ዝነበረ ህዝቢ፣ ኣንጻር ኢሳያስን ስዓብቲን ምንቅስቃስ ጀሚሩ ብዝሓየለ ይቕጽሎ ከም ዝሎ ዝፍለጥ ኢዩ።

ብዙሓት ኤርትራውያን፣ ህዝብና ብኸመይ ናብዚ ሓደጋ ከም ዝወደቕ ንምፍላጥን ከም ዝጽዕሩን ብብግዜኡ ዝተፈላልዩ ሕቶታት የቕርቡ ከም ዝነበሩን ዘለዉን ዝሰሓት ኣይኮነን። ግን ብመረዳእታ ዝተደገፈ መልሲ ዝረኸበ ኣይመስልንን። ካብ ቀዳሞት ምሁራትን ብሱል ናይ ፖለቲካ ትምህርትን ኣብ ትሕቲ ንጉስ ሃይለስላሴ ናይ ሚኒስትርነት መዓርግን ልምድን ዝነበሮም፣ ብላታ ሎረንሶ ታኒዛዝን ብላታ ኤፍረም ተወልደመድሕንን ንህዝቢ ኤርትራ ካብ ዘንጸላልዎ ዝነበረ ሓደጋ ንምድሓን ዝመቅም ሰነዳት ሓዘም ከም ዝነበሩን ከም ዝነበሮም፣ ክቕበሉዎ ዝኸእሉ ኤርትራውያና ስለ ዘይረኸቡ ግን ከም ዝመፍአዩ ዝንገር። ሓደ ካብኡ ስዒቡ ዝቐርብ ኣብ ጉጉል (google.com) ዘሎን ዝደለ ክረኸቦን ከንብቦን ከመሳኸሮን ዝኸእል ብሕጽር ዝበል ዝቐረብ ቅዳሕ ደብዳቤ ንመልከት። ኣብ መርብብ ሓበረታ መስከረም ደት ነት፣ ንቁሩብ መዓልታት ተለጠፉ ስለ ዝነበረን ብዘይተገልጸ ምክንያት ብቐልጡፍ ዝተሳሕበን ዘንብብኩም ትዝክርዎ ትኾኑ። ህዝቢ ኤርትራ ብዛዕባ ጉዳዩ ብዝምልከት ዘይፈልጦ፣ ብድሕሪ መጋረጃ፣ (behind-the-scenes-berayals) ኣብ መንጎ መንግስቲ ኣመሪካን ንጉስ ሃይለስላሴን ዝተኻየደ ስምምዕ ዝገልጽ፣ ብስሙ ዘይተገልጸ ናይ ሲንክለር ካምፓኒ ሓላፊ፣ ናብ ወጻኢ ጉዳይ ሚኒስቴር ጅምስ ባይርንስ James F. Byrnes ዝተጻሕፈ ደብዳቤን፣ ናይ ኣመሪካ ወጻኢ ጉዳይ ሚኒስቴር ዝነበረ ዋና ኣማኻሪ ዝነበረ ጆን ፎስተር ደለስ፣ ኤርትራ መሰል ርእሰ ውሳኔ ክኸበረላ ዝግባእካ እንተነበረ ንረብሓ ኣመሪካ ክንብል ምስ መሓዛና ኢትዮጵያ ክትቁረን ወሲና ኣለና! ብማለት ዝገጸን ንመልከት።

TESFANEWS September 4, 27,1945 . The Role of Sinclair Oil Corporation in the Eritrean Federation with Ethiopia. For a better understanding fo what caused the 30 years war between Eritrea and Ethiopia, it is suffice to revisit the semptember 27,1945 letter that was written by U.S. Oil and Gas company to James F. Byrnes, the then Secretary of State.j The letter states; If we are to procced with with our development program in Ethiopia, if iz of vital importance that Eritreas should be recognized as an integral part of Ethiopia, as we would have suitable seaport outlet.

Our entire debelopment program will seriously be delayed and affected should Eritrea be under the domination of any other power except Ethiopia. I, therefor, urgently request that your good offices support the demand of Ethiopia with respect to Eritrea%oj The U.S point of view was expressed by its then chief fo foreign policy adviser, John Foster Dulles who said: From the point of view of justice, the opinions of the Eritrean people must receive consideration. Nevertheless, the strategic interests of the U.S in the Red Sea Basin and consdiderations of security and world peoace make it neccessay the country (Eritrea) be linked with our ally Ethiopia. J.F.D 1952

ልዕል ኢሉ ዝቐረበ ጽሑፍ፣ መንግስቲ ኣመሪካ ካብ ኢጋደን በንዚን ንምውጻእ ምስ ኢትዮጵያ ስለ ዝተሰማዕናን በንዚን ብውሑስ መገዲ ንወጻኢ ምስዳድ ዝከኣል ከኣ ብወደባት ኤርትራ ክንጥቀም

ስለ ዘድልየና፣ ኢትዮጵያ፣ ኤርትራ ኣብ ትሕቲኣ ክትከውን ተቐርቦ ጠልብ መንግስቲ ኣመሪካ ክድግፍ ኣለዎ! ብማለት ምጽሓፉ ዝገልጽ። ናይ ቃኘው ስተሽን ስምምዕውን ምስኡ ዝተለከመዩ ዝመስል። ህዝብና ኣብ ጉዳዩ ንና ኮይኑ ከም ዝነበረን ከም ሳዕቤኑ ከኣ ዝቐረበ ዝመስል ዝነበረ ናጽነት ካብ ህዝብና ከም ዝረሓቐን፣ ሃገርና ከኣ፣ ህዝባ ንማለቱ ጥራይ ድምጹ ከም ዝሰማዕ ብምግባር፣ ካብ ድላዩ ወጻኢ ብ1952 ብፈደረሽን ምስ ኢትዮጵያ ክትቐረን ከም ዝተወነንዩ ዘረድእ። እዚ ከኣ ውሳኔ ዘይኮነስ፣ ኩዲትካ ቅበር! ኢዩ ክብሃል ዝከኣል። ጉዳይ ሃገርና ኣብ ኢድ ጥቕምም ዘቐድሙ ብኣታታት፣ ውልቀ-ሰባትን መንግስታትን ከም ዝነበረዩ ዝሕብር። ሕጂውን ኢሳያስ ካብ ህዝቢ ኤርትራ ተሸባሉ ምስ ኣዕራብን ምስ ዶ/ር ዓቢይ ናይ ኢትዮጵያ ጠቕላይ ሚኒስቴር ዘካይዶ ዘሎ ሳዕቤኑ ዘይፍለጥ ስምምዕን ዝፍርሞ ዘሎ ውዑላትን ጉዳይ ሃገርና ኣብ ኢድ ካልኣት ከይወድቕ ዘሰግእ ኢዩ። ነዚ ሚስጢራዊ መናውራታት ተሸታቲሎም፣ ምስ ኣርካናት ዓለም ተራሽቦም ከበርዕኑን፣ ንህዝቦም ከድሕኑን ክመርሑን ዝኸለሉን ለባማትን ምሁራትን ናይ ፖለቲካ ሊቃውንትን ክሳብ ዝውለዱዎ፣ ንሓደጋ ዝተጋለጸ ኮይኑ ከም ዝነበር ዝሰሓት ኣይኮነን። ይቕጽል

ምልኪ ይፍረስ ሕጊ ይንገስ
ምስሉ ተኪኤ 4 ሚይዝያ 2019